

Titrenecek bir hukuk: Anne-baba hukuku

Mersin'den Habibe Yıldırım: “Anne-baba hukukunu gözetmemenin neticeleri nelerdir?”

ANNE-BABA HUKUKUNDAN KORKMAK LÂZİM!

Kur'ân'ın taraf olduğu konulardan birisi, anne baba hukukudur.

Bu açıdan anne baba hukukundan korkmak lâzım!

Kur'ân meseleyi hassas cümlelerle ele alıyor: “...Onlara sakın ‘Öf!’ bile deme, onları azarlama, onlara güzel söz söyle. Onlara merhamet ve tevazu kanadını ger!”¹

Âyetin siyak ve sibakına göre iş çetin!

Anne baba hukuku ya bir mahşer hesabı halinde, ya da en hafif ve bağışlanmış haliyle dünyada bir adalet-i İlâhî tarzında gelebilir.

İkisinden de korkmalı.

Peygamber Efendimiz'i (asm) dinleyelim: “Şu beş şeyin cezası dünyada verilir: 1- Zulüm yapmak. 2- Hâinlik etmek. 3- Anne-babaya eziyet etmek. 4- Akrabalarla ilişkiyi kesmek. 5- Yapılan iyiliği görmemek.”²

BEDÜZZAMAN'IN UYARISI

Bedüzzaman, bu âyetlerin ihtiyar anne ve baba için beş derece şefkate dâvet ettiğini bildiriyor.³ Bu beş dereceli dâvet şunlardır:

- 1- Anne ve babaya “Öf” bile deme!
- 2- Anne ve babayı azarlama.
- 3- Anne ve babaya yumuşak sözlü ve tatlı dilli ol.
- 4- Anne ve babaya merhamet ve tevazu kanadını ger.
- 5- Anne ve baba için Rabbine duâ et! Ve de ki: “Rabbim! Onlar beni nasıl küçükken besleyip büyüttüler ve beni terbiye ettilerse, Sen de onlara merhamet buyur.”

ANNE BABAYA HÜRMETİN HİKMETLERİ

Saîd Nursî, ihtiyar anne ve babaya gösterilmesi gereken şefkat ve merhametin sebep ve hikmetlerini de sıralıyor:

1- Dünyada en yüksek hakikat, anne ve babanın evlâtlarına karşı şefkatleridir.

2- Dünyada en yüksek hukuk, anne ve babanın şefkatine mukabil hakları olan hürmettir.

3- Öyle ise insanlığı kaybolmamış ve canavarlaşmamış her bir evlât, o muhterem, sadık ve fedakâr dostlara halis şekilde hürmet etmeli, samimî olarak hizmet etmeli, rızalarını tahsil ve kalplerini hoşnut etmelidir.

4- O mübarek ihtiyarların vücutlarını ağır görüp ölümlerini arzu etmek çirkin bir zulümdür.

5- Mübarek ihtiyarlar aslında içinde barındığı hanenin bereket direği, rahmet vesilesi ve musîbetlerin defedicisi hükmündedir.

ONLARIN RIZIKLARI BEREKET SURETİNDE GELİYOR

Bedüzzaman'a göre, nihayet derecede Rahman, Rahîm, Lâtîf ve Kerîm olan Hâlık-ı Zülcelâl-i ve'l-İkrâm'ın, çocuk hükmünde bulunan ve çocuklardan daha ziyade merhamete lâayık ve şefkate muhtaç olan ihtiyarların rızıklarını bereket suretinde gönderdiğinden şüphe etmemek gerektir. Emin olmalıdır ki, Cenâb-ı Hak onların rızıklarını sırf rahmet hazinesinden gönderiyor; onların geçimlerini gözü doymayan cimri insanlara yükletmiyor.

Bedüzzaman, evdeki kedi gibi mübarek hayvanların bile rahmet ve bereket vesilesi olduğunu ifade ettikten sonra şöyle haykırıyor:

“Ey insan! Madem canavar sûretinde bir hayvan, insanların hanesine misafir geldiği vakit berekete medar oluyor; öyle ise mahlûkatın en mükerremi olan insan ve insanların en mükemmeli olan ehl-i iman ve ehl-i imanın en ziyade hürmet ve merhamete şayan aceze, alil ihtiyareler ve alil ihtiyarların içinde şefkat ve hizmet ve muhabbete en ziyade lâayık ve müstehak bulunan akrabalar ve akrabaların içinde dahi en hakikî dost ve en sadık muhib olan peder ve valide, ihtiyarlık halinde bir hanede bulunsa, ne derece vesile-i bereket ve vasıta-i rahmet ve ‘Beli bükülmüş ihtiyarlarımız olmasa idi, belâlar sel gibi üstünüze dökülecekti’ hadisinin sırrıyla, ihtiyarların ve sakat kimselerin ne derece sebab-i def’-i musîbet olduklarını sen kıyas eyle.”⁴

CANLI BİR ÖRNEK

Bediüzzaman, anne babaya hürmeti ve hizmeti canlı bir örnekle anlatıyor:

“Âhiret kardeşlerimden Mustafa Çavuş isminde bir zat vardı. Dininde, dünyasında muvaffakiyetli görüyordum. Sırrını bilmezdim. Sonra anladım ki, o muvaffakiyetin sebebi: O zât ise, ihtiyar peder ve validelerinin haklarını anlamış ve o hukuka tam riayet etmiş ve onların yüzünden rahat ve rahmet bulmuş. İnşallah âhiretini de tamir etmiş. Bahtiyar olmak isteyen ona benzemeli.”⁵

Bize düşen ihtiyar olmuş ve bizden hizmet bekleyen anne ve babamıza hizmet etmek ve hizmette kusur etmemektir.

Bu konuda eşler ve kardeşler birbirine yardımcı olmalı, birbirinin yüklerini paylaşabilmelidirler. Paylaşanların, aynı vazifeyi tamamen yapmış gibi sevap ve feyiz aldıklarında şüphe yoktur.

Dipnotlar:

- 1- İsrâ Sûresi, 17/23-26. 2- Câmîü's-Sağîr, 3/2075.
- 3- Mektubat, s. 251.
- 4- Mektubat, s. 252.
- 5- Mektûbât, s. 252.